

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.023.06.2016
P/16/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/092 Funkcjonowanie świetlic szkolnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Cezary Paciura – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LRZ/140/2016 z dnia 16 listopada 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Rzeszowie, 35-211 Rzeszów, ul. A. Kamińskiego 12, zwana dalej Szkołą
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dyrektorem Szkoły (Dyrektorem) od dnia 1 września 2014 r. jest Ewa Bednarska. Poprzednio Dyrektorem od 1 września 2009 r. do 31 sierpnia 2014 r. był Jacek Kuć. (dowód: akta kontroli str. 3 - 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

W ocenie¹ Najwyższej Izby Kontroli w latach szkolnych 2014/2015 – 2016/2017 (do czasu zakończenia kontroli), Szkoła umożliwiała uczniom korzystanie z zajęć świetlicowych.

Sposób organizacji zajęć pozwalał na właściwą opiekę nad uczniami. Szkoła diagnozowała potrzeby edukacyjne i rozwojowe oraz zainteresowania uczniów, ale na tej podstawie nie utworzyła grup wychowawczych. Przy organizacji grup wychowawczych kierowano się przedziałem wiekowym, przynależnością klasową oraz potrzebą zapewnienia opieki świetlicowej wszystkim potrzebującym uczniom. Organizację pracy świetlicy uregulowano w dokumentach wewnętrznych Szkoły, w których określono zasady przyjmowania i przebywania uczniów w świetlicy oraz zasady odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczestników zajęć świetlicowych. Szkoła opracowała i przestrzegała procedury bezpieczeństwa uczniów zapisanych do świetlicy, w tym przekazywania opieki nad uczniami, którzy po zakończonych lekcjach udają się do i z świetlicy na lekcje. W Szkole nie określono zasad informowania i usprawiedliwiania nieobecności dziecka na zajęciach świetlicowych ale wychowawcy świetlicy mieli możliwość ustalenia przyczyn, z jakich powodów uczeń zapisany na zajęcia świetlicowe w nich nie uczestniczy. W analizowanych okresach pod opieką jednego nauczyciela wychowawcy, pozostawało nie więcej niż 25 uczniów.

Świetlica dysponowała planami pracy, które jak ustalono w kontroli uwzględniały potrzeby i zainteresowania wszystkich uczniów. Po zmianie ustawy o systemie oświaty², podjęto działania mające na celu uwzględnienie w organizacji prowadzonych zajęć świetlicowych postanowienia art. 67 ust. 5 ww. ustawy. Czas pracy świetlicy był adekwatny do potrzeb, poprawie uległy warunki lokalowe, co

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943)

pozwoili na sprawniejszą opiek nad dzieciami zapisanymi do świetlicy. Nadzór pedagogiczny nad świetlic sprawowała Dyrektor Szkoły, a jej działalnośc pozytywnie oceni Podkarpacki Kurator Oświaty.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja zajec świetlicowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. Według stanu na dzień 30 września roku szkolnego 2014/2015 do Szkoły uczeszczao 507 uczniów, w tym 255 z klas I-III. W roku 2015/2016 nauk pobierało 509 uczniów, w tym 265 z klas najmłodszych. Na koniec września 2016 r. w Szkole uczyło się 474 uczniów, w tym 232 z klas I-III.

Na dzień 30 września roku szkolnego 2014/2015, 2015/2016 i 2016/2017 do świetlicy szkolnej zapisano odpowiednio 285, 269 i 236 uczniów, tj. 56,2%, 52,8% i 49,8% uczniów Szkoły, z czego 235, 227 i 208 to uczniowie z klas I-III. Stanowili oni odpowiednio 82,4%, 84,4% i 88,1% uczniów korzystających z opieki świetlicowej.

Na koniec września roku szkolnego 2014/2015, 2015/2016 i 2016/2017 w świetlicy utworzono 12, 16 i 15 grup wychowawczych. W poszczególnych latach szkolnych, liczba uczniów w grupach wychowawczych wynosiła odpowiednio (min/max) – 12/25 13/25 i 14/25.

W roku szkolnym 2014/2015 świetlica szkolna była dostępna dla uczniów od godziny 6.45 do 17.00, a od roku szkolnego 2015/2017 od 6.30 do 17.00.

W latach szkolnych 2014/2017 lekcje w Szkole odbywały się w godzinach od 8.00 do 15.30. Uczniów do Szkoły nie dowożono zorganizowanym transportem.

(dowód: akta kontroli str. 5)

W latach 2014 – 2016 do Dyrektora Szkoły wpynyy dwie skargi rodziców na zachowanie wychowawcy świetlicy. Skargi złożono w grudniu 2016 r. i dotyczyły jednej wychowawczynie, która wobec rodziców miała zachowywa się niegrzecznie. Dyrektor Szkoły zapoznała wychowawczynię ze skargami. Ww. stwierdziła, iż rozmowa z rodzicami nie „przebiegała w opisany sposób”, zaś przez rodziców jest „mobbingowana” i „prześladowana”. Dyrektor pouczyła wychowawczynię jak należy rozmawia z rodzicami i uczniami oraz poinformowała o ewentualnych konsekwencjach związanych z kolejnymi skargami.

(dowód: akta kontroli str. 6 - 9)

1.2.1. W latach szkolnych 2014/2017 organizacj pracy świetlicy regulowa Statut Szkoły, zwany dalej Statutem³, plany pracy opiekuńczo-wychowawcze, plany pracy zespołu nauczycieli świetlicy oraz dzienniki zajec. W latach szkolnych 2015/2017 organizacj pracy okresao również Regulamin świetlicy szkolnej⁴, zwany dalej Regulaminem, a także Procedura przyjmowania oraz przyprawadzania i odbierania dzieci ze świetlicy.

Opiek świetlicową organizowano uczniom pozostającym w Szkole dłużej ze względu na czas pracy rodziców lub inne ważne okoliczności. Gownym celem świetlicy było zapewnienie uczniom zorganizowanej opieki wychowawczej przed i po zajęciach, pomoc w odrabianiu lekcji i nauce oraz organizowanie zajec sprzyjających rekreacji fizycznej i rozwijaniu zainteresowań. Świetlica miała spenia funkcj opiekuńczą, wychowawczą, profilaktycz i edukacyj. Zadania świetlicy

³ zatwierdzony uchwałać Rady Pedagogicznej z 18 września 2013 r. i z 31 sierpnia 2015 r.

⁴ zatwierdzony uchwałać Rady Pedagogicznej z dnia 5 czerwca 2015 r.

miała realizować na podstawie rocznego planu opiekuńczo-wychowawczego opracowywanego przez Zespół Samokształceniowy Wychowawców Świetlicy, zwanego dalej planem pracy świetlicy w oparciu o roczny dydaktyczno-wychowawczy plan pracy Szkoły (bez wskazania terminu jego sporządzenia) oraz w oparciu o analizę potrzeb uczniów i oczekiwań rodziców.

W roku szkolnym 2014/2015 świetlica była czynna przez 10 godzin 15 minut, a od roku szkolnego 2015/2016 przez 15 minut dłużej. Uczniów do świetlicy przyjmowano na podstawie kart zgłoszeń lub wniosków o przyjęcie złożonych przez rodziców. Rodzice mieli obowiązek przyprowadzić dziecko do świetlicy i przekazać je pod opiekę nauczyciela. Opiece nauczycieli wychowawców, nie podlegał uczeń przebywający w Szkole przed otwarciem świetlicy, a także uczeń, który do niej nie dotarł. Uczeń bez zgody wychowawcy nie mógł oddalić się ze świetlicy oraz powrócić samodzielnie do domu na telefoniczne polecenie rodzica (opiekuna prawnego). Uczniów klas pierwszych ze świetlicy zabierali na lekcje uczyący nauczyciele. Nauczyciele klas I-IV oraz prowadzący zajęcia dodatkowe, po zakończonych lekcjach przyprowadzali uczniów na zajęcia świetlicowe i zaznaczali ich obecność na odpowiedniej liście. W świetlicy mieli obowiązek przebywać uczniowie, którzy nie uczęszczają na lekcje religii lub są zwolnieni z zajęć wychowania fizycznego. W przypadku rezygnacji z zajęć świetlicowych, rodzic powinien o tym pisemnie poinformować wychowawcę świetlicy.

Zajęcia świetlicowe odbywają się w salach świetlicowych, salach lekcyjnych i gimnastycznych, a przy sprzyjającej pogodzie również na boisku szkolnym i placu zabaw. Miejsce pobytu ucznia w czasie zajęć świetlicowych określa grafik z przydzielonymi salami.

Zajęcia świetlicowe prowadzone są w grupach wiekowych. Pod opieką jednego nauczyciela wychowawcy nie mogło przebywać więcej niż 25 uczniów. Każdy uczeń przebywający w świetlicy powinien być wpisany do dziennika zajęć w świetlicy.

W Regulaminie obowiązującym od roku szkolnego 2015/2016 podano, że w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo dzieci, rodzice powinni informować wychowawców świetlicy o problemach zdrowotnych⁵, stosowanej diecie i rozwoju psychofizycznym dziecka. W razie potrzeby udzielenia dziecku natychmiastowej pomocy, wychowawcy mogli wezwać pogotowie ratunkowe oraz poinformować o tym niezwłocznie rodziców. Świetlica nie ponosiła odpowiedzialności za rzeczy przyniesione przez dziecko z domu, natomiast rodzice (opiekunowie) ponosili odpowiedzialność materialną za szkody celowe wyrządzone przez ucznia w świetlicy.

W Regulaminie określono prawa i obowiązki uczniów uczestniczących w zajęciach świetlicowych. Uczeń miał prawo do uczestnictwa i udziału we wszystkich zajęciach, zabawach i imprezach organizowanych w świetlicy, rozwijania zainteresowań, aktywności społecznej, zamiłowań, swobody w wyrażaniu myśli i przekonań, pomocy w odrabianiu lekcji, korzystania z pomieszczeń świetlicowych, księgozbioru świetlicy, zabawek i gier.

Do obowiązków ucznia należało aktywne uczestniczenie w zajęciach świetlicowych, przestrzeganie obowiązujących zasad i procedur, natychmiastowe zgłaszanie wszelkich wypadków i złego samopoczucia, a także dbanie o porządek, stosowanie się do poleceń nauczycieli wychowawców świetlicy i pracowników Szkoły. Uczniowie w świetlicy powinni zachowywać się kulturalnie oraz przestrzegać podstawowe zasady higieny.

⁵ pkt 17 Regulaminu

W dokumentach organizujących pracę świetlicy nie wskazano sposobu usprawiedliwiania nieobecności dziecka na zajęciach świetlicowych przez rodziców lub opiekunów prawnych.

Z zasadami obowiązującymi w świetlicy, wychowawcy zapoznawali uczniów na początku każdego roku szkolnego oraz po feriach.

Zmiany w regulacji powyższych zagadnień w związku ze zmianą ustawy o *systemie oświaty* omówiono w pkt 1.3. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 10 - 142)

1.2.2. Sposób przyjmowania uczniów do świetlicy określał Statut, a od roku szkolnego 2015/2016 również Procedura przyjmowania dzieci do świetlicy, stanowiąca załącznik do Regulaminu, zwana dalej Procedurą przyjmowania.

W roku szkolnym 2014/2015 dziecko do świetlicy przyjmowano na podstawie karty zgłoszenia, a od roku szkolnego 2015/2016 w oparciu o wniosek o przyjęcie. Wszystkie karty zgłoszenia i wnioski o przyjęcie złożone przez rodziców, zostały rozpatrzone pozytywnie.

W kontroli sprawdzono procedurę zgłaszania i przyjmowania uczniów do świetlicy w latach szkolnych 2014/2016⁶.

Analiza 5 kart zgłoszeń wykazała, iż rodzice zgłosili dziecko do świetlicy w pierwszym dniu pobytu w Szkole, tj. 1 września 2014 r. W karcie podano dane osobowe dziecka i rodziców wraz z telefonicznymi numerami kontaktowymi. W karcie zgłoszenia rodzice złożyli pisemnie oświadczenie odnośnie formy opuszczenia świetlicy przez dziecko. Uczeń mógł ją opuścić samodzielnie za wyjątkiem dzieci z klas I i II oraz mógł być odebrany osobiście przez rodziców (opiekunów) lub przez upoważnione (wymienione z imienia nazwiska wraz ze stopniem pokrewieństwa) – osoby.

Wzór karty zgłoszenia zawierał rubrykę dot. „*stanu zdrowia dziecka*”. W przypadku 5 analizowanych kart, uwagę o stanie zdrowia zamieścił jeden z rodziców który podał, iż dziecko ma przepuklinę pępkową, a zabieg odbędzie się w październiku 2014 r. Powyższą uwagę wpisano w informacjach o problemach rozwojowo-zdrowotnych ucznia dziennika zajęć w świetlicy. Karty zgłoszeń podpisali rodzice uczniów.

W roku szkolnym 2015/2016 szczegółową procedurę przyjmowania i rozpatrywania wniosków o przyjęcie dziecka do świetlicy, regulowała Procedura przyjmowania.

Dzieci do świetlicy przyjmowano na podstawie wniosku złożonego przez rodziców (opiekunów prawnych), który można było pobrać w sekretariacie Szkoły lub ze strony internetowej www.sp2.rzeszow.pl. Wnioski należało wypełnić czytelnie, odpowiedzieć na wszystkie pytania i złożyć do 25 sierpnia 2015 r. Rozpatrywać je miała Komisja Rekrutacyjna⁷ (Komisja), która ze swojej pracy sporządzi protokół i wywiesi listę z nazwiskami uczniów przyjętych do świetlicy.

(dowód: akta kontroli str. 10 - 150)

Przestrzeganie obowiązujących zasad przyjmowania do świetlicy w roku szkolnym 2015/2016, sprawdzono na przykładzie 5 wniosków o przyjęcie⁸. Badanie wykazało, że wnioski podpisane przez rodziców złożono w wyznaczonym terminie, na

⁶ na przykładzie wybranych losowo 5 kart zgłoszenia dziecka do świetlicy w roku szkolnym 2014/2015 oraz 5 wniosków o przyjęcie dziecka do świetlicy w roku 2015/2016

⁷ Komisja Rekrutacyjna powołana przez dyrektora Szkoły i składająca się z wicedyrektora, pedagoga i nauczyciela wychowawcy świetlicy

⁸ do analizy wybrano 5 wniosków o przyjęcie dziecka do świetlicy w roku szkolnym 2015/2016 z zastosowaniem metody statystycznej – dobór losowy z interwałem

odpowiednim wzorze wraz z odpowiedziami na zawarte w nich pytania. We wnioskach rodzice podali dane dziecka (imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, adres zamieszkania, klasę do której będzie uczęszczał), przewidywany czas pobytu w świetlicy z wyszczególnieniem dni tygodnia i godzin (od – do), a także stopień pokrewieństwa wraz z numerami telefonów osób upoważnionych do odbioru dziecka. Wniosek zawierał gotowy wzór oświadczenia rodziców uzasadniającego przyjęcie dziecka do świetlicy, a także oświadczenie rodziców o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych dziecka do celów związanych z procesem opiekuńczo-wychowawczym w świetlicy, zgodnie z oświadczeniem woli złożonym przez rodzica (opiekuna prawnego) ucznia odnośnie zbierania i przetwarzania danych osobowych dziecka w zakresie działalności wychowawczej, opiekuńczej i dydaktycznej Szkoły.

We wnioskach rodzice mogli wpisać „*dodatkowe istotne uwagi na temat dziecka mogące mieć istotny wpływ na funkcjonowanie świetlicy*”. W analizowanych wnioskach żaden z rodziców z możliwości tej nie skorzystał.

(dowód: akta kontroli str. 151 - 174)

Karty zgłoszenia i wnioski o przyjęcie dziecka do świetlicy nie zawierały deklaracji rodziców uczniów o wnoszeniu jakichkolwiek opłat za pobyt dziecka w świetlicy.

Szkoła nie dysponowała pisemnymi procedurami badania oczekiwań rodziców w zakresie form spędzania czasu przez dziecko w świetlicy.

Rozpoznanie potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych uczniów omówiono w pkt 2.1.1. – 2.1.3. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 143 - 147, 154 - 168)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi Najwyższej Izby Kontroli dotyczyły wniosków o przyjęcie do świetlicy, które rozpatrzono w roku szkolnym 2015/2016.

W pkt 7 Procedury przyjmowania podano, iż wnioski rodziców (opiekunów prawnych) o przyjęcie dziecka do świetlicy złożone po terminie oraz zawierające niepełne dane nie będą rozpatrywane.

Z protokołu z posiedzenia Komisji wynika, iż w wyznaczonym terminie, tj. do 25 sierpnia 2015 r. rodzice złożyli 191 wniosków o przyjęcie dzieci do świetlicy. W informacji sporządzonej w kontroli na dzień 30 września 2015 r. podano natomiast, że do świetlicy szkolnej zostało zapisanych 269 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 5, 133 - 142, 151 - 153)

Dyrektor Ewa Bednarska stwierdziła, iż zgodnie z art. 67 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, Szkoła jest zobowiązana zapewnić opiekę wszystkim potrzebującym uczniom. W związku z tym, po zakończeniu rekrutacji przyjmowano dalej wnioski o przyjęcie dziecka do świetlicy. Zapis pkt 7 Procedury przyjmowania stanowił „*podstawę wyznaczenia rekrutacji właściwej*” i był konieczny do jej zorganizowania. Aktualne wnioski o przyjęcie przechowywane są w świetlicy szkolnej w szafce zamykanej na klucz, zaś wnioski i karty zgłoszenia z lat poprzednich znajdują się w archiwum szkolnym, do którego dostęp ma pracownik sekretariatu prowadzący archiwum Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 175 - 177)

1.3. Plany pracy świetlicy na lata szkolne 2013/2017 sporządzano według tego samego schematu, tj. w oparciu o roczne dydaktyczno-wychowawcze plany pracy Szkoły, a w roku szkolnym 2015/2016 także o zadania wynikające z analizy potrzeb uczniów i oczekiwań rodziców.

Plany pracy świetlicy składały się z dwóch części. W części pierwszej podano informacje o godzinach pracy świetlicy, a także zasady przyjmowania uczniów i tworzenia grup wychowawczych.

W ramowym planie dnia podano godziny w których dzieci przyjmowane są do świetlicy, kiedy uczniowie mogą zjeść śniadanie i obiad, a także w jakich godzinach w trakcie pobytu w świetlicy prowadzone są zajęcia edukacyjne, rozwojowe, psychofizyczne, zajęcia rozwijające zainteresowania czy odrabianie lekcji. W planach pracy świetlicy podano formy organizacyjne tych zajęć. Odbywać się to miało poprzez kółka zainteresowań, naukę własną, kształtowanie nawyków życia codziennego czy uczestnictwo w imprezach świetlicowych i szkolnych.

W planach podano cykliczną tematykę pracy świetlicy (od września do czerwca) związaną z obchodami rocznic i uroczystościami państwowymi, kościelnymi, szkolnymi oraz dotyczącymi środowiska i otoczenia dziecka. Liczba tematów pracy świetlicy w miesiącu wahała się od 5 (październik, kwiecień) do 2 (w miesiącach w których były ferie zimowe). W planach pracy świetlicy nie planowano nauki języka obcego nowożytnego.

Druga część planów zawierała zadania dodatkowe realizowane przez świetlicę. Dotyczyło to współpracy z rodzicami uczniów, wychowawcami klas i pedagogiem szkolnym.

Plany pracy świetlicy zatwierdziła Dyrektor i Rada Pedagogiczna Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 116 - 132)

Od września 2016 r. świetlica posiadała certyfikat „Baw się i ucz! Świetlica szkolna przyjazna uczniowi”. Organizatorem konkursu było Studium Prawa Europejskiego z siedzibą w Warszawie. Celem konkursu było zaprezentowanie świetlicy szkolnej jako miejsca do nauki i zabawy, a warunkiem otrzymania tytułu „Świetlica szkolna przyjazna uczniowi” było ukończenie szkolenia internetowego przez nauczyciela-koordynatora oraz realizacja w okresie od 15 lutego do 30 września 2016 r. – 10 zadań zawartych w regulaminie konkursu.

(dowód: akta kontroli str. 178 - 181)

Dyrektor Szkoły Ewa Bednarska wyjaśniła, iż zapis art. 67 ust. 5 ustawy o *systemie oświaty* uwzględniono już w planie pracy świetlicy na rok szkolny 2013/2014, tj. jeszcze przed nowelizacją ustawy. W planie pracy uwzględniono potrzeby edukacyjne oraz rozwojowe dzieci, a także możliwości psychofizyczne, a zwłaszcza zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów oraz zajęcia zapewniające prawidłowy rozwój fizyczny i odrabianie lekcji.

Dyrektor wyjaśniła także, że zmiana art. 67 ustawy o *systemie oświaty* wpłynęła na organizację pracy świetlicy. W roku szkolnym 2015/2016 w porównaniu do roku 2013/2014 wzrosła liczba etatów oraz wychowawców świetlicy. Zwiększyła się też liczba sal z których korzystała świetlica. W grupach wychowawczych uwzględniono kryterium wieku, co pozwoliło na zapewnienie prawidłowej realizacji potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów z uwzględnieniem ich możliwości psychofizycznych (dzieci młodsze korzystały z sal umożliwiających zabawę i ruch) zaś dzieciom starszym zapewniono warunki do nauki własnej, odrabiania lekcji, zabaw edukacyjnych i dydaktycznych, a także zajęć zapewniających prawidłowy ich rozwój fizyczny.

Dyrektor Szkoły podała, że w planach pracy świetlicy nie określono wskaźników pozwalających stwierdzić, które z celów zostały zrealizowane, ponieważ cele zajęć świetlicowych wynikały z ww. ustawy, a „sprawdzenie rezultatów prowadzonych zajęć ze względu na różnicowanie potrzeb uczniów nie jest możliwe”.

(dowód: akta kontroli str. 182 - 183, 711 - 713)

1.4. W latach szkolnych 2011/2012, 2012/2013 oraz 2013/2014⁹ w świetlicy pracowało odpowiednio 8 nauczycieli wychowawców na 6,76 etatu, 9 na 6,48 oraz 8 na 7,01 etatu. W roku szkolnym 2014/2015, 2015/2016 i 2016/2017¹⁰ w świetlicy zatrudniono 17 nauczycieli wychowawców na 8,67 etatu, 16 na 8,27 i 15 na 8,48 etatu.

W roku szkolnym 2014/2015 na pełnym etacie (26 godzin tygodniowo) zatrudniono 4 nauczycieli wychowawców zaś 13 w wymiarze od 0,11 do 0,48 etatu (od 2 do 10 godz. tygodniowo). W latach 2015/2016 i 2016/2017 na pełnym etacie zatrudniono w świetlicy po 5 nauczycieli wychowawców, a 11 od 0,11 do 0,88 etatu (od 2 do 23 godz.) oraz 10 od 0,11 do 0,79 etatu (od 2 do 19 godz. tygodniowo).

Tygodniowa liczba zajęć świetlicowych w roku szkolnym 2014/2015, 2015/2016 i 2016/2017 wynosiła odpowiednio 165, 180 i 165 godzin. Szkoła nie zatrudniała asystentów wychowawców świetlicy.

W latach szkolnych 2011/2017 stanowisko nauczyciela wychowawcy świetlicy zajmowało łącznie 30 nauczycieli, spośród których 7 pracowało w świetlicy przez 1 rok, 12 przez 2 lata, 6 przez 3 lata, 1 przez 4 lata, 2 przez 5 lat, a 2 na stanowisku nauczyciela wychowawcy zatrudnionych jest nieprzerwanie od 30 września 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 184 - 232)

Dyrektor Ewa Bednarska wyjaśniła, że nauczyciele wychowawcy pracowali w świetlicy zgodnie z arkuszem organizacji Szkoły. Większa liczba wychowawców „nie naruszała stabilności kadry odpowiedzialnej za prowadzenie zajęć świetlicowych. Miała wręcz skutek pozytywny, gdyż pozwalała na rozszerzenie oferty zajęć świetlicowych”.

Do 30 kwietnia roku szkolnego sporządza się projekt arkusza organizacji Szkoły, który do końca sierpnia można zaktualizować do rzeczywistej liczby uczniów zapisanych do świetlicy szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 233 - 234)

1.5. W roku szkolnym 2013/2014 zajęcia świetlicowe prowadzono w sali świetlicowej o pow. 66,4 m² oraz w sali zabaw i sali lekcyjnej o łącznej pow. 106,8 m². W latach szkolnych 2014/2016 zajęcia prowadzono w sali świetlicowej¹¹, a także w sali gimnastyki korekcyjnej, małej sali gimnastycznej i trzech salach lekcyjnych¹² o łącznej pow. 244,7 m². Aktualnie do zajęć świetlicowych Szkoła wykorzystuje 2 sale świetlicowe o łącznej pow. 103,6 m², a także salę do gimnastyki korekcyjnej, trzy sale lekcyjne, bibliotekę oraz przedsionek do sali gimnastycznej o łącznej pow. 279,3 m².

Sale świetlicowe oraz pomieszczenia wykorzystywane na potrzeby świetlicy szkolnej mieszczą się na parterze Szkoły. Sala świetlicowa dla uczniów klas I – II o pow. 66,3 m² mieści się na wprost wejścia do Szkoły. Znajduje się w niej strefa nauczyciela o pow. 10,0 m² wyposażona m.in. w zamykane biurko, szafkę i tablicę ogłoszeń. Strefa nauki oraz strefa gier i zabaw stolikowych o pow. 26,4 m² mieści się na wprost wejścia do sali. Wyposażono ją w 9 stolików, z tego 6 o wysokości 64 cm i 3 o wysokości 58 cm oraz w 38 krzeseł o różnicowanej wysokości (koloru czerwonego, niebieskiego, żółtego). W pobliżu znajduje się strefa zabawy (22,9 m²) z materacami do odpoczynku i wykładziną dywanową na podłodze. Salę wyposażono w zamykane szafy i regały, w których znajdowały się puzzle, gry

⁹ według stanu na 30 września

¹⁰ według stanu na 30 września

¹¹ o pow. 66,4 m²

¹² nr 3, 5 i 6

planszowe i książki. W koszach przechowywano zabawki i klocki. Salę wyposażono w projektor wraz z ekranem, komputer – laptop, tablicę do rysowania, planszę do ćwiczeń wzrokowych, pomoc dydaktyczną do ćwiczeń terapeutycznych „logiko”, radio, płyty DVD z filmami i muzyką, płytę do tańca „Twister moves” oraz w planszę edukacyjną dot. ruchu drogowego. Po lewej stronie od wejścia ulokowano strefę porządkową o pow. 4,0 m² z regałami do przechowywania tornistrów i plecaków. Sala posiada strefę wystawową o pow. 3,0 m². Na parapetach stały kwiaty w doniczkach. Salę świetlicową wyposażono w gaśnicę i apteczkę pierwszej pomocy wraz z instrukcją jej udzielania.

Świetlica klas III-IV dysponuje pow. 37,3 m². Po prawej stronie od wejścia znajduje się strefa nauczyciela. Zajmuje 3,5 m² i wyposażono ją w dwa biurka z krzesłami. Strefa nauki oraz strefa gier i zabaw stolikowych o pow. 17,8 m² mieściła się na wprost oraz po lewej stronie sali. Wyposażono ją w 13 stolików (6 o wysokości 69 cm i 7 o wysokości 59 cm) oraz w 26 krzeseł (po 13 o wysokości siedziska 34 i 42 cm). Obok znajdowała się strefa zabawy o pow. 12 m² z wykładziną dywanową na podłodze. Po przeciwnej stronie od wejścia (po prawej stronie) usytuowano strefę porządkową (2,5 m²) z regałem. W dniu oględzin część tornistrów i plecaków leżała obok tego regału. W sali znajduje się strefa wystawy (1,5 m²). Świetlicę wyposażono w regały półki, w których przechowywano gry planszowe i książki. Na wyposażeniu był telewizor, projektor wraz z ekranem, komputer – laptop, kredki, plastelina bilard, stolik do gry w cymbergaja, materace oraz apteczka pierwszej pomocy wraz z instrukcją.

Obok ww. sali świetlicowej znajduje się sala do gimnastyki korekcyjnej o pow. 51,9 m². Wyposażono ją w materace oraz sprzęt sportowy niezbędny do ćwiczeń gimnastycznych i korekcyjnych.

Zajęcia świetlicowe odbywały się również w trzech salach lekcyjnych. Salę nr 3 o pow. 52,0 m² wyposażono m.in. w 13 stolików, 26 krzesełek, salę nr 5 o pow. 52,4 m² w 14 stolików i 28 krzesełek zaś salę nr 6 o pow. 51,7 m² w 12 stolików i 24 krzesełka. Były w nich strefy nauczycieli, nauki, zabawy oraz wystawy.

Do nauki wykorzystywano także bibliotekę szkolną położoną obok sali świetlicowej dla dzieci najmłodszych. W bibliotece o pow. 38,3 m² było 5 stolików i 22 krzesła oraz 4 stanowiska komputerowe.

Wszystkie pomieszczenia były zamykane na klucz, a drzwi w świetle ościeżnicy miały 0,9 m szerokości oraz 2,03 m wysokości i nie miały progów.

Oprócz ww. pomieszczeń uczniowie świetlicy korzystali również z boiska wielofunkcyjnego, boiska trawiastego i szkolnego placu zabaw „Radosna Szkoła”. Obiekty sportowe i plac zabaw wyposażono w regulaminy porządkowe.

W ramach oględzin sprawdzono¹³, co godzinę (począwszy od godz. 8.00 do końca pracy świetlicy) liczbę uczniów przebywających na zajęciach świetlicowych oraz liczbę nauczycieli wychowawców sprawujących nad nimi opiekę. W dniu oględzin od godz. 8.00 do 17.00 w sali świetlicy szkolnej dla klas I – II o pow. 66,4 m² przebywało od 5 do 34 uczniów nad którymi opiekę sprawowało 1 lub 3 nauczycieli wychowawców, natomiast w sali świetlicy klas III – IV było od 8 do 22 uczniów pod opieką 1 lub 2 nauczycieli wychowawców.

Pod opieką nauczyciela wychowawcy w sali lekcyjnej nr 5 przebywało 12 uczniów, a w bibliotece pod opieką bibliotekarki – 7 uczniów.

W kontroli ustalono, iż pod opieką jednego nauczyciela wychowawcy w świetlicy nie pozostawało więcej niż 25 uczniów (art. 67 ust. 4 ustawy o systemie oświaty).

(dowód: akta kontroli str. 235 - 280)

¹³ w dniu 14 grudnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż odnośnie warunków lokalowych świetlicy nie ma norm prawnych. Można jednak wskazać, że grupa świetlicowa – dla 25 uczniów, powinna dysponować pomieszczeniem porównywalnym, z wielkością pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia edukacyjne dla podobnej, co do wielkości grupy.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania¹⁴ - powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi, co najmniej 16 m². W przypadku liczby dzieci większej niż 5, powierzchnia ulega odpowiedniemu zwiększeniu, z tym, że powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi, co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu nie przekracza 5 godzin dziennie i 2,5 m² jeżeli pobyt w szkole jest dłuższy niż 5 godzin.

W dniu oględzin w sali świetlicowej dla klas I – II przebywało maksymalnie 34¹⁵, a w sali dla klas III – IV - 22 uczniów¹⁶, a na jednego ucznia w tych salach przypadało odpowiednio 1,95 m² i 1,69 m² powierzchni.

(dowód: akta kontroli str. 235 - 280)

1.6.1. Szkoła jest szkołą publiczną, dla której organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego, tj. Gmina Miasta Rzeszów.

W latach 2014 – 2016 w projektach planów finansowych na działalność Szkoły zaplanowano odpowiednio 3.395.368 zł, 3.804.408 zł oraz 4.069.568 zł. Na funkcjonowanie świetlicy szkolnej zaplanowano 428.586 zł, 488.998 zł oraz 542.092 zł, co stanowiło odpowiednio 12,6%, 12,8% i 13,3% projektu planu finansowego Szkoły w poszczególnych latach.

Organ prowadzący nie zmienił projektu planu finansowego Szkoły i świetlicy na lata 2014 – 2015. Organ prowadzący w 2016 r. zmniejszył projekt planu Szkoły o 332.306 zł, w tym świetlicy o 44.324 zł (o 36.548 zł na wynagrodzenia osobowe pracowników, o 6.806 zł na składki na ubezpieczenia społeczne oraz o 970 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy).

W 2014 r. plan finansowy Szkoły i świetlicy po zmianach był wyższy o 461.828 zł i o 24.432 zł, a w 2015 r. o 425.832 zł i o 32.556 zł od planu zatwierdzonego przez organ prowadzący. Na koniec września 2016 r. plan finansowy Szkoły i świetlicy po zmianach był wyższy o 558.378 zł i o 2.232 od planu zatwierdzonego przez organ prowadzący.

W projektach jak i w planach finansowych świetlicy zaplanowano wydatki na wynagrodzenia dla nauczycieli wychowawców świetlicy wraz z pochodnymi. W planach finansowych Szkoły nie planowano wydatków rzeczowych świetlicy.

W 2014 r. Szkoła wydała 3.853.633 zł, w tym 452.475 zł na działalność świetlicy, co stanowiło po 99,9% planu po zmianach. W 2015 r. wydano odpowiednio 4.225.102 zł i 519.395 zł, tj. 99,9% i 99,6% planu po zmianach.

Do 30 września i 31 grudnia 2016 r. Szkoła wydała odpowiednio 3.407.865 zł i 4.453.087 zł, w tym 453.109 zł i 585.626 zł na świetlicę.

Wydatki związane z funkcjonowaniem świetlicy, Szkoła klasyfikowała w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, rozdział 85401 – świetlice szkolne. Na koniec

¹⁴ Dz.U. Nr 161, poz. 1080

¹⁵ o godz. 13.00

¹⁶ o godz. 15.00

września 2014 r. na wynagrodzenia osobowe pracowników świetlicy (§ 4010) wydano 337.823 zł, na składki na ubezpieczenia społeczne (§ 4110) – 61.078 zł, na dodatkowe wynagrodzenie roczne (§ 4040) – 25.803 zł, na odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (§ 4440) – 23.704 zł, zaś na składki na Fundusz Pracy (§ 4120) – 7.429 zł. W 2015 r. na wynagrodzenia osobowe pracowników świetlicy wydano 392.063 zł, na składki na ubezpieczenia społeczne – 69.454 zł, na dodatkowe wynagrodzenie roczne – 26.123 zł, na odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 23.704 zł, a na składki na Fundusz Pracy – 7.569 zł. Na koniec września 2016 r. w § 4010 wydano 326.794 zł, § 4110 – 60.675 zł, § 4040 – 32.566 zł, § 4440 – 26.049 zł i w § 4120 – 7.025 zł.

(dowód: akta kontroli str. 15, 88, 281 - 342)

Dyrektor Ewa Bednarska wyjaśniła, że wydatki rzeczowe świetlicy ujmowano w ogólnych wydatkach rzeczowych Szkoły.

Na funkcjonowanie świetlicy szkolnej w latach 2014 – 2016 (do 30 września) wydano 1.441.361 zł, z tego 16.382 zł na wyposażenie. W 2014 r. ze środków otrzymanych od organu prowadzącego (rozdział 80101 – szkoły podstawowe) wydano 599 zł, tj. 234 zł na tablicę suchościeralną i 365 zł na dozownik do płynu myjącego.

W latach 2015 – 2016 (do końca września) na wyposażenie świetlicy w rozdziale 85412¹⁷ w ramach „Akcji lato” wydano 15.653 zł, w tym w 2015 r. – 5.359 zł na zakup gruszki rehabilitacyjnej, sensorowej, kojca piankowego, sprzętu sportowego, bajek, gier i klocków. W 2016 r. wydano 10.294 zł, z tego 3.977 zł w rozdziale 80101 (projektor SONY, ekran projekcyjny, rolety materiałowe, oprawy świetłówek, dywany i gry) oraz 6.317 zł w ramach Akcji lato (sprzęt sportowy, altanę i stolik z ławkami).

(dowód: akta kontroli str. 343 - 383)

1.6.2. Projekty planów finansowych na lata 2014 – 2016 opracowywał Dyrektor przy udziale Głównego Księgowego Szkoły. Za podstawę¹⁸ przy ustalaniu zatrudnienia nauczycieli wychowawców świetlicy przyjęto 15 godzin na każdy oddział klas I – III, wynagrodzenia pracowników Szkoły według aktualnych angaży (na dzień składania projektów), jednorazowe wypłaty (odpraw, nagród jubileuszowych), wydatki na dodatkowe wynagrodzenia roczne w wysokości 8% przewidywanego wykonania wydatków na wynagrodzenia osobowe oraz wydatki rzeczowe po wyłączeniu wydatków jednorazowych na poziomie przewidywanego wykonania w latach 2013 – 2014. W 2016 r. w planach finansowych ujęto wynagrodzenia wg aktualnych angaży ujętych w aneksie do arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2015/2016, a wydatki rzeczowe Szkoły po wyłączeniu wydatków jednorazowych na poziomie planu obowiązującego na 30 czerwca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 283 - 324, 382 - 383)

1.6.3. W kontroli ustalono, iż działalność świetlicy nie była dofinansowywana wpłatami rodziców dzieci przebywających w świetlicy, wychowawców świetlicy jak również wpłatami Rady Rodziców Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 343 - 380)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości.

¹⁷ rozdział 85412 – kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenie młodzieży

¹⁸ Prezydenta Miasta Rzeszowa i pisma Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Rzeszowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli sposób organizacji zajęć świetlicowych pozwala na właściwą opiekę nad uczniami. Szkoła określiła zasady odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczestników zajęć świetlicowych oraz zasady przyjmowania na zajęcia i odbierania uczniów po zajęciach świetlicowych. Nie określono zasad informowania i usprawiedliwiania nieobecności dziecka na zajęciach świetlicowych. Szkoła badała oczekiwania rodziców związane z zajęciami świetlicowymi. W planach pracy świetlicy nie zostały określone wskaźniki, pozwalające stwierdzić, które cele zawarte w planie zostały zrealizowane, a spodziewane rezultaty osiągnięte. Warunki lokalowe umożliwiały prowadzenie zajęć świetlicowych.

2. Uwzględnianie potrzeby edukacyjnych i rozwojowych uczniów podczas zajęć świetlicowych

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. – 2.1.3. W Statucie jak i w Regulaminie nie określono zasad diagnozowania potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, a także możliwości psychofizycznych uczniów korzystających z zajęć świetlicowych w celu rozpoznania ich zainteresowań i określania zajęć zapewniających ich prawidłowy rozwój¹⁹.

W planach pracy świetlicy określono formy organizacyjne zajęć, tj. naukę własną (odrabianie zajęć domowych pracą indywidualną z uczniem słabym, rozwijanie zainteresowań czytelniczych), zajęcia rekreacyjne na świeżym powietrzu (zabawa i odpoczynek na podwórku i boisku szkolnym, korzystanie z urządzeń na placu zabaw), zajęcia sportowe (gry i zabawy ruchowe, gry terenowe, zręcznościowe), a także cykliczne tematy zajęć organizowane m.in. w formie kółka malarskiego, ortograficznego, warszawowego i tenisa stołowego oraz koła miłośników Scrabble'i, i Rummy'ka.

(dowód: akta kontroli str. 10 - 114, 116 - 142)

Dyrektor Szkoły Ewa Bednarska wyjaśniła, że uwzględnianie potrzeb edukacyjnych oraz rozwojowych dzieci i młodzieży, jak również prowadzenie zajęć świetlicowych rozwijających zainteresowania uczniów jest „rzeczą oczywistą”. Zapis prowadzenia odpowiednich kółek zainteresowań umieszczano corocznie w ramowym planie dnia planu pracy świetlicy.

(dowód: akta kontroli str. 384 - 385)

W planie pracy świetlicy na lata 2014/2017 podano, iż zadania z tym związane wynikają z analizy potrzeb uczniów i oczekiwań rodziców.

W kontroli ustalono, iż w roku szkolnym 2015/2016 wśród uczniów i rodziców przeprowadzono dwie anonimowe ankiety w celu określenia potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu rozpoznania ich zainteresowań i określania zajęć świetlicowych zapewniających ich prawidłowy rozwój.

Wśród 47 uczniów klas II uczęszczających do świetlicy, wychowawcy przeprowadzili ankietę na temat „Ja w świetlicy”. Pytania dotyczyły samopoczucia uczniów podczas pobytu w świetlicy oraz ich zainteresowań. Z ankiety wynika, iż 29 z nich (62%) przebywa w świetlicy codziennie. W świetlicy lubiło przebywać 79% ankietowanych, zaś 6% tego nie lubiło. Uczniowie przebywali w świetlicy bo „są miłe panie”, „można się spotkać z kolegami”, oglądać filmy, omawiać różne tematy, brać udział w konkursach oraz się bawić. Podczas pobytu w świetlicy uczniowie preferowali zajęcia ruchowe, zabawy z rówieśnikami, na podwórku oraz zajęcia rozwijające ich zainteresowania, zwłaszcza zajęcia plastyczne. W podsumowaniu ankiet, wychowawcy świetlicy stwierdzili, iż należy organizować „dużo zabaw

¹⁹art. 67 ust. 5 ustawy o systemie oświaty

różnego typu, aby zaspokoić potrzeby wychowanków do przebywania z rówieśnikami i zacieśniania więzi z grupą rówieśniczą”.

Kolejną ankietę przeprowadzono wśród rodziców uczniów. Pytano ich o tematy zajęć jakie powinny być realizowane w ramach opieki świetlicowej oraz czy czas pracy świetlicy odpowiada ich oczekiwaniu.

Ankietę wypełniło 90 rodziców. Największym zainteresowaniem rodziców cieszyły się zajęcia czytelnicze (70 odpowiedzi), rekreacyjno-sportowe (54), artystyczne (52), gry i zabawy ruchowe (49), pomoc w odrabianiu lekcji (47) oraz zajęcia multimedialne (25 odpowiedzi). Wszyscy ankietowani stwierdzili, iż godziny pracy świetlicy odpowiadają ich oczekiwaniom.

(dowód: akta kontroli str. 129 - 131, 386 - 388)

2.1.4. W Szkole nie były diagnozowane potrzeby i rozpoznawane zainteresowania uczniów, które byłyby wykorzystywane przy tworzeniu grup wychowawczych.

Dyrektor Szkoły Ewa Bednarska wyjaśniła, że przy tworzeniu grup wychowawczych kierowano się przedziałem wiekowym oraz przynależnością do klas, a także potrzebą zapewnienia opieki świetlicowej wszystkim uczniom zapisanym do świetlicy. Zgodnie z art. 67 ust. 5 ustawy o systemie oświaty w każdej z grup wychowawczych w zależności od bieżących potrzeb uczniów tworzone są kółka zainteresowań. Tworzenie stałych kółek jest niemożliwe, gdyż dzieci przebywające w świetlicy mają „zróżnicowane potrzeby zajęć w zależności od dnia, nastroju, pory roku, stopnia zmęczenia itp. W związku z powyższym jest to proces płynny i uzależniony od aktualnych potrzeb dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 384 - 385, 389 - 390)

2.1.5.1. W okresie objętym kontrolą opracowano plany pracy świetlicy. Były to roczne plany pracy bez rozbijania na grupy wychowawcze.

Analiza rocznego planu pracy świetlicy oraz planu zajęć wpisanych w dzienniku dwóch grup wychowawczych²⁰ w II semestrze roku szkolnego 2015/2016 wykazała, iż uwzględniono w nich potrzeby edukacyjne, rozwojowe i możliwości psychofizyczne dzieci, a także rozwijające zainteresowania uczniów klas I i II.

Potrzeby edukacyjne uczniów realizowano poprzez cykliczne zajęcia dydaktyczne, pogadanki, rozmowy kierowane, zabawy dydaktyczne, filmy edukacyjne, poszerzanie wiedzy o świecie oraz o naukę własną. Potrzeby rozwojowe rozwijano w trakcie zajęć czytelniczych, sportowych, gier i zabaw ruchowych, plastycznych, muzycznych, zajęć ćwiczących pamięć czy zabaw konstrukcyjnych. Możliwości psychofizyczne uczniów uwzględniono podczas zajęć artystycznych, zabaw towarzyskich, zasad współżycia, a także podczas zajęć tematycznych. Zainteresowania uczniów rozwijano w trakcie zajęć plastycznych sportowych, muzycznych, technicznych oraz w trakcie zabaw ruchowych i pracy w kółkach zainteresowań.

(dowód: akta kontroli str. 125 - 127, 418 - 423)

W dniu 4 listopada 2016 r. wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Rzeszowie przeprowadzili²¹ kontrolę doraźną w zakresie prawidłowości organizacji, prowadzenia i wyposażenia świetlicy. Zaleceń pokontrolnych nie wydano. W protokole z kontroli stwierdzili m.in., iż Szkoła nie posiada kryteriów dotyczących podziału uczniów na grupy wychowawcze w świetlicy. Tworząc grupy wychowawcze nie zdiagnozowano potrzeb i zainteresowania uczniów, a diagnozę potrzeb

²⁰ dzienniki zajęć w świetlicy grupy wychowawczej Ia i Id oraz IIa i IIb – dobór próby z zastosowaniem metody niestatystycznej

²¹ na zlecenie Najwyższej Izby Kontroli

i zainteresowania uczniów przeprowadzono na podstawie ankiety rodziców. Przy organizacji zajęć świetlicowych Szkoła uwzględniła specyfikę czasu pracy rodziców, zainteresowania uczniów, możliwości psychofizyczne i prawidłowy rozwój fizyczny uczniów oraz pomoc w odrabianiu lekcji.

(dowód: akta kontroli str. 685 - 704)

2.1.5.2. W Szkole nie utworzono grup świetlicowych w oparciu o zdiagnozowane potrzeby edukacyjne i określone zainteresowania uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 5, 424 - 425)

2.1.6.1. – 2.1.6.2. W kontroli sprawdzono realizację planu pracy świetlicy w roku szkolnym 2015/2016 na przykładzie grup świetlicowych omówionych w pkt 2.1.5.1. wystąpienia pokontrolnego.

Analiza dzienników zajęć w świetlicy grupy Ia i Id oraz IIa i IIb wykazała, iż do grupy świetlicowej Ia – zapisano 18 uczniów, d Id – 20, a do grupy IIa i IIb odpowiednio 18 i 20 uczniów. W dziennikach wpisano plan pracy świetlicy na rok szkolny 2015/2016, imiona i nazwiska uczniów korzystających ze świetlicy, oddział klasowe, tematy przeprowadzonych zajęć, a także imiona i nazwiska nauczycieli wychowawców świetlicy.

W kwietniu 2016 r. w planie pracy świetlicy zaplanowano cykliczne tematy związane z Moją małą i wielką ojczyzną, Dniami Ziemi – dbajmy o środowisko, Wiosennym bogactwem i ZOO.

W grupach tych w okresie od 1 do 30 kwietnia 2016 r. realizowano ramowy plan dnia i cykliczne tematy zajęć określone w planie pracy świetlicy.

Z dziennika zajęć w świetlicy grupy świetlicowej Ia i Id wynika, iż w 1 kwietnia uczniowie uczyli się piosenki „Idzie wiosna” z wykorzystaniem i instrumentów i ćwiczeniem rytmu, 6, 8 czytali i opisywali zwierzęta z wiersza Jana Brzechwy „ZOO”, uczestniczyli w konkursie plastycznym „Egzotyczne zwierzęta” oraz uczyli się piosenki pt. „Biedronki” i utrwaliли piosenkę „Wiosenny spacer”, 11 i 13 kwietnia przygotowywali się do międzyszkolnego konkursu „Co w gąszczu piszczyczy las i jego mieszkańcy”, rozmawiali o lesie i oglądali film „Lasy Polski”, 12 przygotowywali prace konkursowe do wystawy „Egzotyczne zwierzęta”, 13 wspólnie śpiewali „Wiosenne piosenki”, „Wiosenny spacer” i „Biedronki”, 14 kwietnia słuchali ptasich śpiewów, 18 grali w gry stolikowe „Dzieci kontra śmieci” oraz uczestniczyli w pogadance na temat „Jak dbamy o naszą Ziemię” i Dniami Ziemi. W dniu 19 kwietnia wzięli udział w rozmowie kierowanej dotyczącej zasad ochrony Ziemi oraz w ekspozycji prac plastycznych „Nasz glob”, 20 i 21 czytali „Abecadło śmieciowe”, 26 uczestniczyli w pogadance na temat „Rzeszów - moje miasto, miejsca znane i nie znane”, 27 rozmawiali o symbolach narodowych Polski, 28 przeprowadzili quiz wiedzy o Rzeszowie i wysłuchali audycji o Konstytucji 3-go Maja, a 29 kwietnia uczestniczyli w pogadance na temat symboli narodowych oraz czytali wiersz „Kto Ty jesteś” i słuchali piosenki „Witaj maj, 3 maj”.

W dzienniku zajęć w świetlicy grupy IIa i IIb podano, że 1 kwietnia uczniowie przygotowywali się do konkursu plastycznego „Kocham Polskę”, 6 naśladowali głosy zwierząt (zabawy dźwiękonaśladowcze), uczyli się piosenki „Biedronka”, grali w państwa – miasta, 8 uczestniczyli w konkursie plastycznym „Wiosenne ach” i w przygotowaniach do „Misji lato”, 11 – 12 przygotowywali prace na konkurs plastyczny „Święty Jan Paweł II”, a 13 kwietnia do konkursu plastycznego „Co w gąszczu piszczyczy”. W dniu 14 kwietnia słuchali odgłosów wiosny i opowiadania „Baśni o skowronku”, 15 – czytali bajkę „Jak wiosna świat budziła”, 18 i 19 rozmawiali „Jak dbamy o nasze środowisko”, a 25 kwietnia rozmawiali na temat „Rzeszów nasze miasto” i przygotowywali prace na konkurs plastyczny „Rzeszów

moja mała ojczyzna”, 26 oglądali zdjęcia i omawiali atrakcje turystyczne Rzeszowa oraz przygotowali konkurs plastyczny „Nasza Ojczyzna Konstytucja 3-go Maja”, 27 kwietnia uczestniczyli w rankingu świetlicowym pt. Co ciekawego możemy zobaczyć w Rzeszowie, a 29 kwietnia w quizie wiedzy o Rzeszowie – turniej drużynowy.

(dowód: akta kontroli str. 125 - 127, 391 - 423)

Kontrola świetlicy przeprowadzona w listopadzie 2016 r. przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie wykazała właściwy dobór zajęć świetlicowych dla badanych grup wychowawczych.

(dowód: akta kontroli str. 685 - 704)

2.2. W toku kontroli sprawdzono warunki lokalowe i wyposażenie wykorzystywane do prowadzenia zajęć świetlicowych w dwóch grupach wychowawczych²². Zajęcia świetlicowe pt. „Czy potrafisz opisać orientację przestrzenną klas” uczniowie młodszy mieli w sali świetlicowej klas I – II. Zajęcia odbywały się w strefie zabawy, a uczniowie odpowiadali na pytania nauczyciela wychowawcy. Do zajęć z uczniami starszymi pt. „Świąteczne koło fortuny” wychowawca wykorzystała strefę zabawy sali świetlicowej klas III – IV oraz odpowiednią tablicę. Uczniowie odpowiadali na pytania wychowawcy.

(dowód: akta kontroli str. 239 - 280, 710)

2.3.1. W kontroli sprawdzono obecności uczniów w świetlicy i w Szkole w okresie od 4 do 8 kwietnia 2016 r.²³ Badaniem objęto 35 uczniów²⁴ z klas I – IV, tj. 13,1% spośród 267 zapisanych do świetlicy.

W zajęciach świetlicowych w tym okresie uczestniczyło 32, tj. 92,4% uczniów zapisanych do świetlicy zaś 3 z nich (8,6%) nie uczestniczyło w zajęciach pomimo, iż w tym okresie przebywali w Szkole.

Uczniowie w Szkole spędzili 628, zaś w świetlicy 279 godzin, co stanowiło 44,4%.

(dowód: akta kontroli str. 426 - 445)

W kontroli sprawdzono liczbę uczniów pozostających w świetlicy pod opieką jednego nauczyciela wychowawcy. Analizą objęto uczniów z wszystkich grup wychowawczych zapisanych do świetlicy w okresie od 29 lutego do 3 marca i od 4 do 8 kwietnia 2016 r. Sprawdzenie wykazało, iż na każdej godzinie zajęć świetlicowych pod opieką jednego nauczyciela wychowawcy pozostawało nie więcej niż 25 uczniów. W świetlicy za wyjątkiem 4 kwietnia²⁵ nie przebywali uczniowie z tytułu zastępstw związanych z nieobecnością nauczyciela danego przedmiotu. Opiekę nad uczniami sprawowali nauczyciele wychowawcy wpisani do dziennika zajęć w świetlicy.

(akta kontroli str. 446 - 549)

Dyrektor Ewa Bednarska wyjaśniła, że nauczyciele wychowawcy „nie mają potrzeby badania przyczyn nieobecności” uczniów zapisanych na zajęcia świetlicowe. Za dzieci nieobecne w świetlicy odpowiedzialność ponoszą rodzice, a ewidencjonowanie uczniów nieobecnych w Szkole należy do wychowawców klas. Dyrektor stwierdziła, że wychowawca świetlicy ma możliwości skontrolowania przyczyn nieobecności ucznia poprzez kontakt z wychowawcą klasy lub rodzicem.

²² klasy Ib i IIa oraz IIIe i IVa

²³ ze względu na sprawdzian klas szóstych i dzień wolny od zajęć w Szkole, badaniem nie objęto 5 kwietnia 2016 r.

²⁴ wyboru próby do badań dokonano z zastosowaniem metody statystycznej – dobór losowy z interwałem

²⁵ w dniu 4 kwietnia 2016 r. na świetlicy przebywało 37 uczniów z klasy Ia i IIa oraz 5 z klasy IIIb

(dowód: akta kontroli str. 562 - 563)

2.4. Dzienniki zajęć w świetlicy prowadzono w formie papierowej. Dokumentowano w nich zajęcia prowadzone z uczniami w świetlicy w danym roku szkolnym.

W latach szkolnych 2014/2017 do dzienników wpisywano obowiązkowe elementy, o których mowa w § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia *w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzaje tej dokumentacji*²⁶, tj. plany pracy w poszczególnym roku szkolnym, imiona i nazwiska oraz obecność uczniów korzystających ze świetlicy na poszczególnych godzinach zajęć oraz oddział szkolny do którego uczęszczają. W dziennikach wpisywano tematy prowadzonych zajęć, a ich realizację wychowawca potwierdzał własnoręcznym podpisem.

W dziennikach zajęć w świetlicy wpisywano imiona i nazwiska nauczycieli wychowawców, a także ważne wydarzenia z życia świetlicy, przeprowadzone hospitacje, kontrole dzienników oraz informacje o problemach rozwojowo-zdrowotnych ucznia, telefony kontaktowe do rodziców (opiekunów) ucznia oraz imiona i nazwiska osób odbierających dziecko ze świetlicy.

Kontrole dzienników zajęć w świetlicy omówiono w pkt 3.1. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 391 - 414, 550 - 560)

2.5. Monitoring realizacji planu świetlicy uwzględniał plan nadzoru pedagogicznego. W Szkole nie opracowano odrębnej procedury monitorowania zajęć świetlicowych. Zajęcia świetlicowe monitorowano poprzez semestralne sprawozdania nauczycieli wychowawców świetlicy, hospitacje (obserwacje) zajęć oraz kontrolę dzienników zajęć w świetlicy. Realizację planu nadzoru pedagogicznego świetlicy przedstawiono w pkt. 3.1. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 564 - 564)

Dyrektor Ewa Bednarska wyjaśniła, iż przeprowadzone hospitacje zajęć świetlicowych oraz kontrole dzienników zajęć w świetlicy wykazały, iż plan pracy świetlicy był realizowany, a sposób prowadzenia zajęć i dzienników nie budził większych zastrzeżeń.

Według Dyrektora zmiany organizacyjne w przepisach regulujących pracę świetlicy „nie są konieczne”.

(dowód: akta kontroli str. 564 - 565)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki, Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości.

Według Najwyższej Izby Kontroli, Szkoła diagnozowała potrzeby edukacyjne i rozwojowe oraz zainteresowania uczniów, ale na tej podstawie nie utworzyła grup wychowawczych. Przy organizacji grup wychowawczych kierowano się przedziałem wiekowym, przynależnością klasową oraz potrzebą zapewnienia opieki świetlicowej wszystkim potrzebującym uczniom. Szkoła prowadziła zajęcia świetlicowe uwzględniające potrzeby edukacyjne, rozwojowe oraz zainteresowania uczniów, ale nie były one skierowane do grup wychowawczych lecz do wszystkich uczniów obecnych na danych zajęciach. Pod opieką nauczyciela wychowawcy pozostawało nie więcej niż 25 uczniów. Działalność świetlicy pozytywnie ocenili wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Rzeszowie.

²⁶ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzaje tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1170 ze zm.)

3. Nadzór nad funkcjonowaniem świetlic szkolnych

3.1. Szkoła dysponowała rocznymi planami nadzoru pedagogicznego. Z planów na lata szkolne 2014/2017 wynika, iż nadzór pedagogiczny dotyczył świetlicy, a w szczególności realizacji rocznych planów pracy, zajęć świetlicowych, dokumentacji oraz wspomagania nauczycieli wychowawców świetlicy. Plany nadzoru zawierały określone terminy realizacji, a nadzór nad nim sprawowała Dyrektor i wicedyrektor Szkoły.

Świetlicę szkolną objęto nadzorem pedagogicznym. W latach 2014/2016 przeprowadzono obserwację 8 zajęć świetlicowych²⁷, w trakcie których Dyrektor oceniała tematykę, cel oraz przebieg zajęć świetlicowych. Z protokołów obserwacji wynika, iż realizację zajęć oceniono bardzo dobrze i nie sformułowano żadnych wniosków.

W roku szkolnym 2014/2015 przeprowadzono 18, w roku szkolnym 2015/2016 – 28, a w roku 2016/2017 - 12 kontroli dzienników zajęć w świetlicy. W trakcie tych kontroli w 6 przypadkach²⁸ stwierdzono uchybienia (brak wpisów, podpisów wychowawców), które niezwłocznie uzupełniono.

Nauczyciele wychowawcy świetlicy uczestniczyli w szkoleniach. W roku szkolnym 2014/2015 wzięli udział w szkoleniu Praca z dzieckiem trudnym, EWD jako system mierzenia jakości pracy szkoły, Analiza jakościowa i ilościowa testów szkolnych oraz Odpowiedzialność prawna nauczycieli w pracy zawodowej.

W roku 2015/2016 uczestniczyli w szkoleniu Praca z dzieckiem autystycznym, Środki psychoaktywne – dopalacze, sterydy oraz Niespecyficzne i specyficzne trudności w uczeniu się, czyli dostosowanie do wymagań edukacyjnych w szkole.

W sprawozdaniach z nadzoru pedagogicznego za lata szkolne 2014/2016 Dyrektor Szkoły nie formułowała wniosków dotyczących funkcjonowania świetlicy.

(dowód: akta kontroli str. 566 - 671)

Z informacji sporządzonej w toku kontroli przez przewodniczącą Rady Rodziców Szkoły wynika, iż wyposażenie świetlicy umożliwia prowadzenie zajęć świetlicowych, a wychowawcy są „*wykształceni i kompetentni*” oraz potrafią wyczuć stany emocjonalne i problemy dzieci. Do Rady Rodziców nie wpłynęły żadne skargi na działalność świetlicy.

(dowód: akta kontroli str. 707 - 709)

3.2. W latach 2014 – 2016 organ prowadzący Szkołę nie sprawdzał warunków prowadzenia zajęć świetlicowych, wyposażenia świetlicy czy zapewnienia środków finansowych na jej działalność.

Na początku 2016 r. Biuro Kontroli Urzędu Miasta Rzeszowa przeprowadziło kontrolę prowadzenia ewidencji czasu pracy pracowników Szkoły oraz wypłaty wynagrodzeń za okres od 1 września do 31 grudnia 2015 r. Stwierdzona w kontroli nieprawidłowość dotyczyła potwierdzenia w dokumentacji szkolnej obecności nauczyciela na zajęciach edukacyjnych w sposób niezgodny z art. 42 ust. 7a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela*²⁹ i § 10 ust. 3 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji oraz z Regulaminem Pracy Szkoły. W wystąpieniu pokontrolnym z 17 lutego 2016 r. Prezydent zobowiązał Dyrektora Szkoły do

²⁷ 1 w 2014 r., 3 w 2015 r. i 4 w 2016 r.

²⁸ 1 w 2015/2016 i 5 w 2016/2017

²⁹ Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.

bezwzględne przestrzegania ustawy *Karta Nauczyciela* i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych oraz procedur wewnętrznych Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 672 - 680)

3.3. W okresie objętym kontrolą wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Rzeszowie przeprowadzili dwie kontrole świetlicy. W roku szkolnym 2015/2016 przeprowadzili kontrolę planową dotyczącą organizacji pracy, a w roku szkolnym 2016/2017 kontrolę doraźną prawidłowości organizacji, prowadzenia i wyposażenia świetlicy szkolnej.

Z protokołów kontroli z 1 kwietnia 2016 r. i z 4 listopada 2016 r. wynika, iż wizytatorzy nie stwierdzili nieprawidłowości w funkcjonowaniu świetlicy i nie wydali zaleceń pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 681 - 704)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W kontroli ustalono, iż Dyrektor sprawowała nadzór pedagogiczny nad funkcjonowaniem świetlicy. Sprawdzała realizację rocznych planów świetlicy, przeprowadzała obserwacje zajęć świetlicowych i kontrolę dzienników zajęć oraz wspomagała nauczycieli wychowawców świetlicy. W wyniku nadzoru pedagogicznego nie formułowano żadnych wniosków.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁰, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Trzebowniko, dnia 20 stycznia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor

Wiesław Motyka

Kontroler

Cezary Paciura

gł. specjalista kontroli państwowej

³⁰ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677